

זה הדרק

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 41, 2 בנובמבר 2016

שוויון וחירות

הפגנת זעם ביפו נגד רצח נשים, שמוסיף לגבות חיים ללא מענה

המפגינות ברחוב יפת (צילום: זו הדרך)

כ-500 מפגינים, רובם נשים, צעדו ביום ר' האחרון (28.10) בשעות הצהריים ביפו במחאה על רצח נשים. שתי תושבות העיר נרצחו בעשרה הימים האחרונים: הודא אבו סרארי, בת 37 ושוא הואידה, בת 44. ההפגנה החלה כמשמרת מחאה ברחב יפת, נמשכה בצעדה של מאות ערבים ויהודים תושבי יפו ותל-אביב והסתיימה כעצרת בגן השניים. המפגינות קראו בערבית: "חירות ושוויון", "איפה המשטרה?" ו"דם הנשים הערביות אינו הפקר".

בין המפגינים הרבים: יו"ר הוועדה למעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת, ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש, הרשימה המשותפת), חבר מועצת העיר ת"א-יפו, עו"ד אמיר בדראן (חד"ש), וכן חברות וחברי חד"ש ומק"י רבים, מיפו ומתל-אביב, ערבים ויהודים, שקראו ביממות האחרונות להצטרף אל המחאה.

הנא עמורי, פעילה יפואית וממארגנות ההפגנה, אמרה: "היום יצאו מאות אנשים ביפו לבטא כעס ומיאוס מהאלימות נגד נשים. באו להפגנה אנשים בעלי אג'נדות שונות, אבל בעניין הזה כולם עומדים מול החברה שלנו עם מסר אחד. צעקנו למען החיים ולמען זכות הנשים לבחור לעבוד להגשים את עצמן. באותו זמן אנחנו קוראים למשטרה ולרשויות המדינה למלא את תפקידיהן: להגן על נשים, למצוא את הפושעים ולהענישם בחומרה".

בשיחה עם כתב "זו הדרך" מסרה ח"כ תומא-סלימאן שעל פי נתוני הוועדה לקידום מעמד האישה, 167 נשים נרצחו בעשור האחרון בידי בן משפחה, יותר ממחציתן הן

ערביות. בתוך חודש בלבד נרצחו שלוש נשים ערביות, ומתחילת השנה מסתכם מספרן של הנשים הערביות שחייהן קופחו בזרועות - יותר ממחצית מהנשים שנרצחו בישראל בשנה החולפת (14) ויותר מפי שניים וחצי מחלקם היחסי של הערבים באוכלוסייה. הנתון שמסכם את העשור האחרון קשה עוד יותר: 91 נשים ערביות נרצחו.

"היום אנחנו חשות זעזוע עמוק נוכח הרצח של הודה" אמרה תומא-סלימאן. "אנחנו לא רוצות לספור גופות אלא לדבר על חיים מלאים שנגדעו באמצע. חשוב להצביע על הכישלון המתמיד, או המכוון, של משטרת ישראל. מתוך 15 רציחות בלוד-רמלה בשנים האחרונות, לדוגמה, רק כלפי 3 חשודים הוגשו כתבי אישום. הרוצחים עוד מסתובבים בינינו וחיים את חייהם כפי שהם רוצים. ואנחנו הנשים צריכות להסתובב עם סימן מטרה בגב. נמאס לנו ואנחנו לא מוכנות לשתוק יותר. נמשיך לצעוק עד שהרווחה והמשטרה יעשו את המוטל עליהם. אנחנו רוצות לחיות בשוויון ובחירות".

מכתבים למערכת

תפקיד האישה בייצוא הביטחוני

הייצוא הביטחוני והסחר בנשק הוא עולם של גברים. גברים מוכרים נשק לגברים. מעט מאוד נשים סוחרות בנשק. היכן הנשים בתמונה?

כיום, הקהילה הבין-לאומית רואה בנשים קבוצה מיוחדת של קורבנות במצבי מלחמה ושל הפרה מתמשכת של זכויות אדם. לאחרונה אף נתחזקה ההכרה בכך שאונס המוני הוא פשע מלחמה, לאחר שראש מליציה שפעלה ברפובליקה המרכז אפריקאית הורשע בבית הדין הפלילי הבין-לאומי בהאג. בעולם הייצוא הביטחוני הישראלי יש "תפקיד" נוסף לנשים: הן משמשות כלי שיווקי לגברים שמגיעים לתערוכות הנשק, לגברים שמתעניינים באימונים ובציוד צבאי ישראלי, ולגברים שמגיעים להתאמן בבסיסי צה"ל. זו לא המצאה של חברות הנשק הישראליות הפרטיות, הרי כך צה"ל ומשרד הביטחון עצמם משווקים את המוצרים הישראליים. ברוח שוויון המינים של צה"ל, נשים שמעולם לא ירו טיל בפעילות מבצעית ידריכו כיצד להשתמש בו ואף ישווקו אותו לגברים מכוחות ביטחון זרים שמגיעים לישראל.

בצה"ל, במשרד הביטחון ובחברות הביטחוניות הישראליות כבר הבינו – מה שמוכר בפרסומות בערוצי הטלוויזיה הישראלים טוב גם בשבילם. חברה ישראלית לייצוא ביטחוני, שמציגה באתר האינטרנט שלה תמונות עם יצחק רבין, שאול מופז, אריאל שרון ואהוד אולמרט, צילמה לאחרונה לוח שנה ובו אישה עם רובה תבור, כחלק מקמפיין שיווקי.

עו"ד איתי מק, ירושלים

האם רוסיה אימפריאליסטית?

בגיליון 39 של "זו הדרך" מתפרסם מאמר הדין בספרו המפורסם של לנין "האימפריאליזם שלב עליון של הקפיטליזם" לציון 100 שנה להופעתו.

מערכת העיתון (המאמר אינו חתום) מבקשת לעדכן אותנו בקביעות מעניינות לגבי עיקרי הלניניזם במציאות של היום. בין היתר נכתב במאמר, כי "מלחמת האזרחים הרצחנית בסוריה, הנמשכת מזה 5 שנים, היא דוגמא לכך: כל המעצמות האימפריאליסטיות הגדולות: ארה"ב, אירופה ורוסיה בוחשות בה. את החשבון משלמים מיליוני אזרחי סוריה". לדעתי, יש עניין בטיפול בנושא המלחמה בסוריה. המערכת נוטשת את העמדות המוכרות של מק"י בדבר התפקיד המרכזי של האימפריאליזם האמריקאי. מערכת מסבירה לנו שיש הרבה "אימפריאליזמים" והמשבר בסוריה היא תוצאה של בחישתם של ארה"ב, רוסיה ואירופה נגד העם הסורי.

ראובן קמינר, גבעתיים

הערת המערכת: המאמר חתום על ידי מ"א וזו דעתו. עמדתו אינה מחייבת את "זו הדרך" או את מק"י.

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל:

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 10216261

דברים בשם אומרם

הוא, מי זו באה? נשיאת ארה"ב הבאה

"ויקליקס חשפה תמלילי הרצאות שנשאה המועמדת לנשיאות הילרי קלינטון בפני בכירים בוול סטריט. הם מעידים על אופי הקשרים ההדוק ביניהם. ויקליקס חשפה את תמליל השיחות שניהלה קלינטון במספר הרצאות בתשלום לבכירי הבנק גולדמן סאקס, אשר קריסתו בסתיו 2008 הייתה מהמניעים העיקריים להקצנת משבר הסאב-פריים. בהרצאותיה, עליהן קיבלה קלינטון תשלום, נמנעה מלבקר ישירות את וול סטריט כאשר היא בחנה את הסיבות וההשלכות של המשבר הפיננסי של 2008. המסמכים חושפים שבאוקטובר 2013, התפארה קלינטון על קשריה המעולים עם הבנקאים בוול סטריט כאשר הייתה הסנטור של מדינת ניו יורק. 'מה שקרה, איך זה קרה, איך אנחנו מונעים מזה לקרות שוב? אתם אלו שעזרתם לנו להבין את זה, וברואו נוודא שאנחנו עושים את זה נכון הפעם'. בניסיון להתקשר לקהל שלה, קלינטון קישרה בין הניסיון כמזכירת המדינה לעולם העסקים והפיננסים. באחד הכנסים שלה מול בנקאים, אחת המשתתפות סיפרה 'שהיה לה הכבוד לגייס כסף בשבילה' בעת הקמפיין של 2008. קלינטון השיבה לה 'אתם האנשים הכי חכמים'. יצוין שבשיא המרוץ לראשות המפלגה הדמוקרטית, ברני סנדרס קרא מספר פעמים לקלינטון לחשוף את תמלילי השיחות שלה מהרצאותיה לבכירי וול סטריט, שבזכותן גרפה מאות אלפי דולרים".

(סוכנות רויטרס, 15.10)

הוא, מי זה בא? רעיונות הסוציאליזם

"סקר שנערך בארה"ב בקרב 2,300 בני 16 ויותר, בחן את העמדות של בני דור המילניום כלפי הסוציאליזם. הסקר, שהוזמן על ידי [הארגון האנטי-קומוניסטי] 'קרן הזיכרון לנפגעי הקומוניזם', מעלה כי שיעור הצעירים שהביע עמדות שליליות נגד הקומוניזם כשיטה כלכלית היה נמוך באופן משמעותי מבני דור הבייבי-בוס והמבוגרים. רק 15% מבני דור המילניום אמרו כי הם מחזיקים בדעות שליליות מאוד על הסוציאליזם ו-38% אמרו כי הם בעלי דעות שליליות מאוד על הקומוניזם. מחברי הסקר גם ביקשו מהמשיבים להגיד אם הם מסכימים או לא עם מרקס שאמר: 'מכל אחד לפי יכולתו, לכל אחד לפי צרכיו', והם גילו כי 64% הסכימו עם המשפט. רק 53% הסכימו עם המשפט מהברית החדשה שטוען 'מי שאינו רוצה לעבד, גם אל יאכל'. כ-40% מכלל המשיבים אמרו כי לא היו חוששים להצביע למנהיג שמגדיר את עצמו כסוציאליסט. נתון מרשים עוד יותר מצביע על כך ש-52% מהמשיבים העידו כי הם חושבים שהשיטה הכלכלית בארה"ב עובדת נגדם. בקרב כלל האמריקאים, רק ל-50% יש עמדה חיובית כלפי הקפיטליזם, כשהנתון הנמוך ביותר הוא בקרב בני דור המילניום – שרק ל-42% ממנו יש עמדה חיובית על הקפיטליזם".

(ישראל פישר, "דה מרקר", 19.10)

הו, איזה מלחמה מענגת תהיה

הזווית הישראלית של המהמרים על עימות צבאי אמריקאי-רוסי

מאת תמר גוז'נסקי

חשוב לציין בהקשר זה, כי ממשל אובמה, שעליו מוטלת האחריות למבצעים צבאיים ולמעורבות צבאית בהיקף משמעותי, ואשר הקציב טריליון דולר לתקופה של 30 שנה לפיתוח דור חדש של נשק גרעיני וטילים, דחה עד כה את ההצעה להכריז על "אזור אסור בטיסה" בסוריה. אובמה העדיף מעורבות באמצעות שליחים כמו המורדים, טורקיה ועוד. כפי שפפר עצמו מצטט, הגנרל דנפורד, יו"ר המטות המשולבים של צבא ארה"ב, הזהיר לפני חודש, כי הכרזה כזאת משמעותה מלחמה עם רוסיה.

החשבון של נתניהו

מעבר למשמעות האזורית והעולמית שתהיה לעימות צבאי ישיר אמריקאי-רוסי בשמי סוריה ולאפשרות שיהיה לו המשך גם במקומות אחרים וגם בהירדרדות לעימות גרעיני, יש מקום לבחון את הנושא גם מזווית ישראלית (עניין שאנשיל פפר כלל אינו עוסק בו).

ישראל הרשמית טוענת שאינה מעורבת בעימותים הצבאיים בסוריה ובעיראק. ישראל גם לא הייתה שותפה בקואליציה אמריקאית למלחמתית. גם אם יתממשו הציפיות של פפר ודומיו וארה"ב תקים מתי שהוא קואליציה למלחמה בסוריה בתירוץ של הצלת חאלב או

מהן השלכות אזור אסור בטיסה בסוריה?

עיר אחרת, ישראל אינה מועמדת להיות שותפה רשמית בה. אולם אין פירוש הדבר, שלמסד הצבאי והפוליטי הישראלי אין עניין רב באפשרות הזאת.

ראשית, כל עימות צבאי מגדיל את הביקוש למוצרים וליידע בתחום הצבאי שישראל מייצאת;

שנית, למרות היחסים המשופרים לכאורה בין נתניהו לפוטין (למשל, התיאום הצבאי בהקשר של הפעילות של חיל האוויר הרוסי בסוריה), הנוכחות הצבאית הרוסית הפעילה, לרבות הצבת טילים נגד מטוסים בשטח סוריה, צמצמה בפועל את היכולת של חיל האוויר הישראלי לפעול ללא הפרעה בשמי סוריה ולבנון;

שלישית, נתניהו ממשיך לארוב להזדמנות לקבל חסות אמריקאית לעימות צבאי עם איראן, ולכן ינסה להפיק תועלת מכך שבעימות אמריקאי-רוסי בשטחה של סוריה תהיה מעורבת גם איראן, שאנשיה מסייעים לצבא סוריה ונמצאים על אדמת סוריה;

רביעית, התרכזות של הממשל האמריקאי בעימותים בסוריה ובעיראק עד כדי הכנות לעימות צבאי גלוי עם רוסיה, תדחק את פתרון השאלה פלסטינית לפינה נידחת עוד יותר, ותקל על נתניהו ושותפיו ביישום תכניות ההתנחלות, הסיפוח והטרנספר.

אז לעומת כל התועלות האלה, מה זה כבר בינינו עימות גרעיני אמריקאי-רוסי?

בראשית שנות ה-60 שרה להקת התרנגולים את שירו של חיים חפר "בראשית", המתאר את בריאת העולם והאדם. בשיר שהיה פופולרי בזמנו, האדם אשר "כבש כוכבי מרום" גם "ברא את האטום", והתוצאה – הרס העולם: "והארץ הייתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום".

אז בשנות ה-60, ימי ההפגנות נגד מלחמת וייטנאם, הייתה גם בישראל מודעות ציבורית רחבה לקטסטרופה הטמונה בשימוש אפשרי בנשק גרעיני שצברו המעצמות. בהמשך גם נחתמו בין ברית-המועצות לארצות-הברית הסכמים שנועדו להגביל את מירוץ החימוש הגרעיני.

אבל זה היה פעם, לפני יובל שנים.

"אזור אסור בטיסה"

באווירה הבינלאומית הנוכחית, של מעורבות צבאית גוברת של המעצמות בסכסוכים פנימיים, של התערבות צבאית במטרה להחליף שלטון, ושל ארגון קואליציות מלחמה בראשות ארה"ב נגד האויב התורן – יש מי שממליץ על התערבות

צבאית אמריקאית ישירה בסוריה. המלצה זו נכתבת למרות שגם הממליץ יודע, כי "עימות אמריקאי עם רוסיה טומן בחובו את הסכנה של התנגשות בין מעצמות גרעיניות", כלומר אפילו מלחמה גרעינית.

ההמלצה היא ציר מאמרו של אנשיל פפר ("הארץ", 16.10), אשר תולה בהילרי קלינטון את התקווה, כי לאחר שתיבחר ותחל את כהונתה בבית הלבן (ינואר 2017), תחליט על מבצע צבאי בסוריה, בהובלת ארה"ב. גם פפר מודע לכך, כי לא כמו במלחמות שיזמה ארה"ב באפגניסטן, בעיראק ובלוב, המלחמה שמצופה מקלינטון לנהל בסוריה, משמעותה היא מלחמה לא רק נגד צבא סוריה, אלא גם נגד צבא רוסיה, שכבר משתתף באופן פעיל בעימות הצבאי המתנהל שם. למרות זאת, הלוך הרוח שמבטא המאמר הוא, שצריך להמר על עליונותה הצבאית של ארה"ב ולהסתכן בעימות צבאי ישיר עם רוסיה, כמוהו לא התרחש מאז הצטיידו המעצמות האלה בנשק גרעיני.

הרעיון להתערבות צבאית אמריקאית ישירה בסוריה אינו חדש. ככל שגובר התסכול של חוגים במסד הצבאי והפוליטי האמריקאי מהתוצאות בשטח של מימון ואימון הארגונים הלוחמים נגד צבא סוריה (המכונים 'מורדים'), כן גוברים הקולות הקוראים למעורבות צבאית באמצעות הכרזה אמריקאית על "אזור אסור בטיסה". משמעות הכרזה כזו היא שהצבא האמריקאי ימנע בכוח מחילות האוויר של רוסיה וסוריה לפעול בתחום האווירי של סוריה.

טרנספור בעור של שלום

לפי תכנית ליברמן - הערבים יתעוררו בבוקר ויגלו שהגבול זז

מאת אבישי ארליך

עבור הדמוקרטיה במדינת ישראל. השתחררנו מעול הכיבוש וציינו גבולות קבע למדינתנו הקטנטונת. אני מברך את ראש הממשלה על צעדי הנועזים. מפלגתנו תעשה הכל על מנת שהסכם שלום זה יזכה לתמיכה ארוכת טווח גם מאיתנו, חברי האופוזיציה בכנסת.

בסיפור של קשוע משהו גם אומר בשידור טלוויזיה: "הם צריכים להיות שמחים שאנחנו עושים להם איחוד שלטונות, הרי תמיד התלוננו על אפליה ועל שהם מיעוט ואנחנו צריכים לשמוח על שסוף סוף הדמוקרטיה שלנו תהיה אמיתית. אני מקווה שהאוכלוסייה הפלסטינית שקראו לה פעם הערבים הישראליים תהווה גשר בין העולם הערבי ומדינת ישראל. הרי הם מכירים אותנו היטב, מכירים את החברה הישראלית את השפה ואת הדמוקרטיה. להם יהיה תפקיד חשוב בשניים הדמוקרטיים שיתרחשו, אם בכלל, במדינה הפלסטינית".

הספר מסתיים בכך שעורך "הארץ" מציע לגיבור (קשוע) משרת כתב, שליח 'הארץ' בשטחים, אבל לא במשכורת שהייתה לו: "אז זה לא יהיה כמו פעם, אבל עכשיו גם אצלכם מחירי המחיה הרבה יותר נמוכים מאשר פה, לא?" קשוע כותב אמנם באירוניה אבל מכיר היטב את המציאות. אפרטהייד או טרנספור, נבלה או טריפה, זה מה שמציעים לנו, אנחנו נלחם בשתי הרעות עד חורמה. רק פתרון שבו יוכרו כשווים כל התושבים החיים בישראל ותוכר זכות השיבה למגורשים, הוא בסיס לשלום בר קיימא.

קם רספוטין שלנו, שבימיו באוניברסיטה ארגן עם חבריו בתא הסטודנטים של הליכוד פוגרומים בסטודנטים ערבים, ונותן ראיון ל'אל-קודס'. ליברמן מציע שלילת אזרחות קולקטיבית של ערביי ישראל, גירושם ללא שלל, ללא חקיקה ומשפט, מתחומי מדינתם ושליחת זכויותיהם: "העיקרון הנכון בעיניי" הוא אומר, "הוא חילופי שטחים ואוכלוסיות, ולא שטחים תמורת שלום". ליברמן מציע שהמשולש על תושבי, פלסטינים אזרחי ישראל, יועבר למדינה הפלסטינית תמורת סיפוח גושי התנחלות לישראל.

הרעיון אינו חדש ואינו רק של ליברמן. לפניו ביטא אותו אפרים סנה, מי שהיה סגן שר הביטחון ממפלגת העבודה. מה שאומר שההיקסמות וההימשכות אל הפתרון של טיהוראתני, קיים גם שם, במחנה "השמאל", השותף להיסטוריית "האיום הדמוגרפי". המתנחלים המתנגדים לשתי מדינות, מציעים, על פניו, את סיפוח הגדה על תושביה לישראל. הם מבטלים חששות מהרכב האוכלוסייה (ראו למשל קרולין גליק). בפועל הם חושבים על מדינה שבה אין לכל תושבי הקבע שלה אזרחות וזכויות שוות – אפרטהייד. לכן, "חילופי שטחים ואוכלוסיות" זו פורמולה אופטימלית שאיתה יכול ליברמן לפנות אל המפה הפוליטית הציונית כולה. נשאר רק למצוא את התמהיל הנכון של התנחלויות שיישאר.

מלבד נתניהו, ליברמן הוא הפוליטיקאי הישראלי הוותיק ובעל הניסיון הממשלתי הרב ביותר. הוא כיהן כסגן ראש הממשלה, כשר החוץ, כשר האנרגיה והתשתיות הלאומיות, כשר התחבורה, כיו"ר ועדת חוץ וביטחון, כמנכ"ל תנועת הליכוד וכמנכ"ל משרד ראש הממשלה. אין ספק שהוא נושא עיניו למשרה הבכירה ביותר. "ישראל ביתנו" שלו סיימה את תפקידה ההיסטורי כמפלגת מעבר לעליה הרוסית. סביר לצפות שליברמן יממש לו בית חדש או יחזור לליכוד מכורתו. רעיון חילופי השטחים והאוכלוסיות שם אותו במקום מצוין להקמת "ממשלת אחדות לאומית יהודית ציונית" בעתיד. טעות היא לראות בו פוליטיקאי קיצוני מן השוליים, היום הוא 'מרכז'.

בסיום הספר השני של סייד קשוע, "ויהי בוקר", מתואר 'שלום' כזה של חילופי שטחים ואוכלוסיות: "ירושלים תחולק, העיר העתיקה תהיה בפקוח האו"ם, ליהודים תהיה גישה לכותל המערבי. מרבית ההתנחלויות יפורקו ובמקום מתנחלים יאוכלסו בפלסטינים שיחזרו רובם מהתנחנות בלבנון ובסוריה. גושי התנחלויות גדולים יהיו חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל. בתמורה נמסרו לרשות הפלסטינים שטחים ישראליים זהים בגודלם לשטחי ההתנחלויות". כשגיבור הסיפור קם בבוקר ומביט במפה שמופיעה בטלוויזיה הוא מגלה, נדהם, שוואדי עארה, המשולש, היכן שהוא נמצא, כלול עכשיו בגדה המערבית. הרדיו מודיע "...העברת הסמכויות לרשות הפלסטינית התבצעה בשקט יחסי". ח"כ, נציג השמאל הישראלי, מרואיין והוא אומר: "זהו ללא ספק צעד היסטורי... שבו הפסקנו לשלוט, לכבוש ולדכא עם שלם. צעד חשוב ומכריע

משקרים בלי למצמץ

רבים טוענים שניצחוננו של נתניהו בבחירות האחרונות נובע מאמירתו של יאיר גרבוז נגד מנשקי המזוזות. האמת היא שהניצחון נבע בעיקר מכך שרבים מאמינים, שגרבוז דיבר בגנותם של מנשקי מזוזות, שעה שגרבוז דיבר נגד מנשקי קמעות. חלוקה של קמע יכולה להיחשב עבירה פלילית, ואילו מזוזה קיימת כמעט בכל בית ובכל מקום ציבורי, כך שלא סביר לכנות את מנשקי המזוזות – קומץ. נתניהו תפס על הנושא טרמפ והשקר הצליח להכות שורש.

השקר התורן הוא זה המנסה לקשור בין החלטת אונסק"ו לטענה בדבר חוסר זיקה להר הבית. ההחלטה קוראת לישראל לא לבצע פעולות חד-צדדיות בירושלים, ולא מזכירה זיקה כלשהי למקום זה. מכאן ועד לטענת האינ"ז זיקה, המרחק גדול כמו המרחק בין אמת לשקר. לא הייתה החלטה כזו, אבל מי שלא טרח לקרוא את הנוסח באנגלית, חושב אחרת ומאמין למה שמאביסים אותו.

מעבר לעצב בכך שתרכות השקר מובילה את המערכת הפוליטית, יש עצב בכך, שהפתרון ל"אין בעיה" זו הוא בהחזרת השגריר מאונסק"ו לישראל. בפעם האחרונה שהייתה זיקה לירושלים, היא הסתיימה בעקבות קיצונים שלא התיישרו מול המציאות, לא התחשבו בשכניהם וביחס הכוחות, והובילו בכך לחורבן. למרבה הצער, יורשיהם הרעיוניים של אותם קנאים נמצאים היום בשלטון, וכנראה שהם גם יירשו אותם במבחן התוצאה.

יוסי ס.

בגיל 9 עברתי את החוויה הזו. לא כעסתי בזמן אמת, אבל עם השנים אתה מבין איזה עוול נעשה כלפי האנשים האלה. ובעקבות זה בנק"י משכה אותי, כי היו שם אנשים שלימדו אותי את היכולת להבדיל בין טוב ורע. בין אמת ושקר.

איזה פעילויות אתה זוכר מהתקופה שלך בבנק"י?

היינו משתתפים בהפגנות ובצעדות אחד במאי. נפגשנו עם חברים ערבים מנצרת ומהמשולש. חילקנו עיתונים לאנשים בכתי קפה – לעולים חדשים, שהדבר האחרון שעניין אותם זה עיתונים. חילקנו גם באידיש וברומנית. אני זוכר שהיינו עושים ג'בקות. אתה יודע מה זה? בתקופת הבחירות כל הרחובות היו מלאי אותיות של פתקי ההצבעה. ואנחנו היינו צריכים להפיץ את האות ק', של מק"י. הג'בקה היה תרגיל שבו אנשים מתעוררים בכוקר ורואים את האותיות על עמודי חשמל. לקחנו נייר וקשרנו אותו על חוט חשמל. בצד אחד תלינו את פתקי ה-ק' ובצד השני אבן. וכך היינו זורקים את זה שיתלה על חוטי החשמל מעל לרחוב. וברגע שזה נתלה לא היה איך להוריד את זה, אלא אם היו מזמינים את חברת חשמל. היינו מומחים בדברים כאלה.

גם השתתפתי בתיאטרון של בנק"י בתל אביב. היינו להקה של צעירים והופענו בהפקות צהריים מול פועלים במפעלים. היינו עושים מערכונים עם רוח סוציאליסטית – נגד בעלי הבית ובעד העלאת שכר. עשינו את זה במשך שנה או שנתיים. על להקת התיאטרון אספר עוד באירוע ב-7 בנובמבר.

נמרוד פלשנברג

1 במאי ברמלה בשנות ה-50 (צילום: ארכיון מק"י)

לא יודע איפה

הייתי בלי בנק"י

שיחה עם נסים בן ארי, חבר ברית הנוער הקומוניסטי בשנות החמישים

"העתיד שלנו", כנס המחזוריים של ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י), יתקיים ב-7 בנובמבר, יום השנה ה-99 למהפכה הבולשביקית (ר' מודעה בשער האחורי). הכנס הוא אחד האירועים המרכזיים בסבב התערוכות השנתי "הילדים רוצים קומוניזם" במובי - מוזיאוני בת ים.

בנק"י הוקמה בארץ בשנת 1924, ובשל רדיפות המנדט פעלה במחתרת עד 1942. התנועה פועלת ברציפות מאז הקמתה, ומאחדת בשורותיה בני נוער יהודים וערבים, תלמידים ונערים עובדים, המתחנכים לאור רעיונות השלום, הצדק החברתי, השוויון, המעורבות במאבקים פוליטיים ודמוקרטיים, הסולידריות הבינלאומית והשינוי המהפכני. לקראת האירוע שוחח "זו הדרך" עם נסים בן-ארי (יליד 1939), שהיה חבר בתנועה בשנות החמישים ויהיה אחד המשתתפים באירוע בבת ים.

מתי הצטרפת לבנק"י ואיך?

התחלתי בבנק"י ב-1953 בלוד. לפני כן הייתי פרוח. המדריכים, ביניהם יאיר צבן, השפיעו עלי מאוד. הם ידעו לטפל בי, שהייתי חצי ילד רחוב. הייתי בן 14 ולא באתי מתוך אידיאלים. אידיאלים זה לאנשים מיושבים בדעתם. אבל ילד שמגיע בגיל הזה לתנועה, נשאר בה כל החיים, וזה הודות לאנשים הטובים שהוא פוגש שם. אני האמנתי אמונה שלמה באחוות עמים ובסוציאליזם. אם לא הייתה תנועת הנוער הזו אני לא יודע איפה הייתי מסיים. אפילו את אשתי הכרתי בבנק"י.

נולדתי באיזמיר בטורקיה. גדלתי בלוד. כשהגענו לשם אמרו לנו לבחור בית. ושל מי היו הבתים? של פליטים ערבים שגורשו משם, כמובן. ולא רק זה – הייתי נכנס לבתים ערבים נטושים שהיו פרוצים לגמרי ולקחתי משם דברים – אנשים השאירו בגדים ומה לא.

לראשונה: ישראל וארה"ב נמנעו בהצבעה על החרם על קובה

שגריר ישראל באו"ם דני דנון הודיע (26.10) כי לראשונה זה 25 שנים, ישראל תשנה את דפוס הצבעתה על הצעת החלטה בעצרת הכללית של האו"ם בנוגע לקובה. ההחלטה קוראת לארצות הברית להסיר את האמברגו שהיא נוקטת נגד קובה מזה יותר מחמישה עשורים. ישראל שינתה את הצבעתה מ"נגד" ל"נמנע". הודעה דומה נמסרה על ידי שגרירת ארצות הברית באו"ם סמנתה פאוור שהודיע כי גם מדינתה נמנעה.

הכותרת הראשית של "גראנמה", ביטאון הקומוניסטים בקובה, למחרת ההצבעה הייתה חד-משמעית: "ניצחון היסטורי לקובה באו"ם: החרם חייב להיפסק". לראשונה מאז עלתה שאלת החרם האמריקאי הממושך בעצרת הכללית של האו"ם כל המדינות מתנגדות לחרם ואף לא אחת לא צידדה בהמשכו. בשנים האחרונות רק שתי מדינות התנגדו להחלטה: ארה"ב וישראל.

לקראת ההצבעה באו"ם, פרסמה המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) הודעה ובה היא דורשת לשים קץ לאמברגו האמריקאי על קובה. האמברגו של ארה"ב נמשך חרף העובדה, שאשתקד נרמלה ארה"ב את יחסיה הדיפלומטיים עם קובה ושנשיא ארה"ב, ברק אובמה, אף ביקר בהוואנה.

בהודעה של מק"י, בחתימת המזכ"ל עאדל עאמר, נאמר כי "החרם האמריקאי נמשך על מנת לאלץ את קובה להיכנע לדרישות ארה"ב". עוד דרש עאמר את פינוי הבסיס האמריקאי שעל אדמת קובה במחוז גואנטמו, בו צבא ארה"ב הקים מחנה מעצר הידוע לשמצה.

סאנדרס בעצרת בחירות (צילום מתוך עמוד הפייסבוק של הסנאטור)

"הייתה התקרבות משמעותית בין שני הקמפינים. בעקבות זה ייצרנו את המצע הפרוגרסיבי ביותר בהיסטוריה של המפלגה הדמוקרטית" - אמר סאנדרס בוועידת המפלגה הדמוקרטית ביולי. "התפקיד שלנו הוא לוודא שהמצע הזה מיושם על ידי סנאט ובית נבחרים בעלי רוב דמוקרטי, ועל ידי קלינטון כנשיאה. אני מתכוון לעשות כל שביכולתי כדי שזה יקרה".

כשנשאל מה יש לו להגיד למצביעים שמתכוונים לתמוך במועמדים ממפלגה שלישית כדי "להעביר מסר" למפלגה הדמוקרטית, השיב סאנדרס, הסנאטור העצמאי שמחזיק בשיא הכהונות בתולדות הקונגרס: "אנשים צריכים להצביע לפי צו מצפונם". הוא הוסיף כי גם תומכיו "מבינים שדונאלד טראמפ יכול ליצור אסון אמיתי במדינתנו. הוא עומד נגד כל מה שאנחנו מאמינים בו".

סאנדרס מעודד את תומכיו לא לראות בנשיאותה של קלינטון את התכלית של המהפכה הפוליטית: "יום אחרי הבחירות אנחנו לא נתרווח ונגיד, 'ובכן, קלינטון היא הנשיאה'", אמר. הוא מתעקש שהצעד הבא הוא "להניע את האנשים שלנו", כדי לוודא שהממשל "יתקדם על פי אג'נדה מסודרת ויעזור לשנות את המדינה שלנו".

"אני רוצה לראות את קלינטון נבחרת לנשיאה" הוסיף. "וביום שאחרי, אני והחברים הפרוגרסיביים בקונגרס, ואני מקווה שגם עוד מיליוני אנשים, נגיד לנשיאה הנבחרת קלינטון: 'הנה המצע של המפלגה הדמוקרטית, זהו מסמך פרוגרסיבי'. אנחנו מתכוונים לקדם חקיקה בכל התחומים - מסחר, העלאת שכר המינימום, הפיכת החינוך הציבורי בקולג'ים ובאוניברסיטאות לחינמי, חקיקה שתיצור ביטוח בריאות במימון ציבורי ושתבנה את התשתיות המתפוררות באמריקה".

סאנדרס אמר כי אלו שלא מאמינים כי קלינטון תישם את המצע הפרוגרסיבי של המפלגה, יהיו מוכרחים "לעבוד כדי לוודא שזה אכן קורה. זו לא שאלה של אמון בקלינטון. אנחנו לא כאן כדי להביע אמון. אני לא מציע שנשב ונשמח שקלינטון נשיאה וזהו. לא - עלינו להניע אנשים, לחנך, להיאבק".

ובמקרה (הרע ביותר) שנציגנו הנבחרים לא יממשו את הבטחותיהם? "אז יהיה עלינו להראות להם מה דעתנו על כך" אמר סאנדרס.

לתמוך וללחוץ על קלינטון

ברני סאנדרס, המועמד השמאלי בפריימריס של הדמוקרטים בארה"ב, שהפסיד להילארי קלינטון, מסביר למה על הציבור השמאלי לתמוך במועמדותה נגד טראמפ בבחירות שיערכו ב-8 בנובמבר

המועמד לשעבר לנשיאות ארצות-הברית, הסנאטור ברני סאנדרס, הציג בשבוע שעבר טיעון משכנע באזני תומכיו שעדיין מהססים לגבי הנשיאות האפשרית של הילארי קלינטון. סאנדרס הסביר, שהצלחת 'המהפכה הפוליטית' שהוא הוביל לא תלויה במי שייבחר לנשיאות, אלא בכך שהציבור ימשיך להיאבק עבור אידיאלים פרוגרסיביים.

ארמנד אבירם, שהיה מתנדב מובטל בקמפיין של סאנדרס, ומועסק לאחרונה כמפיק בערוץ התקשורת האינטרנטי NowThis, שאל בריאיון את המועמד לשעבר להנהגת המפלגה הדמוקרטית: "איך תמשיך המהפכה הפוליטית שלך תחת הממשל של הילארי קלינטון?"

"זו אינה המהפכה הפוליטית שלי" השיב סאנדרס, "זו המהפכה הפוליטית שלך", וציין כי מאמצייהם של תומכיו במהלך הפריימריס הדמוקרטיים היו "ככל הנראה הקמפיין המשמעותי ביותר בהיסטוריה המודרנית של אמריקה".

"רעיונות שבנקודה אחת נחשבו משוגעים ושוליים הוכנסו עכשיו למצע הארצי של המפלגה הדמוקרטית", הסביר סאנדרס. "ואתם עשיתם את זה". סאנדרס הצביע על המצע הדמוקרטי ואמר, כי לפחות 80% מהצעות המדיניות שבו הן "מה שאנחנו מאמינים בו. אז לאן הולכים מפה? - ליישם את זה".

ריצתו ההיסטורית של סאנדרס כעצמאי רשום השואף לזכות במועמדות המפלגה הדמוקרטית הניעה לפעולה מצביעים פרוגרסיביים, במיוחד צעירים, שתמכו באופן גורף בסנטאור מוורמונט על חשבון קלינטון. אחרי שהודה בהפסד בפריימריס, סאנדרס פעל כדי להבטיח שהמצע הדמוקרטי יכלול רבות מההצעות המדיניות הפרוגרסיביות שלו. על תמיכתו בקלינטון הוא הכריז רק כחודש אחרי ההפסד.

בסופו של דבר המסר של הספר הוא די פסימי...

בספר לא עסקתי כלל בפתרונות ונכון שיש בו פסימיות. זו פסימיות כלפי החברה הישראלית המסוגלת בקלות "לקנות" פתרונות מדומים – במקום לאמץ פתרונות שהם נכונים לכולם, לישראלים ולפלסטינים.

בעקבות זכיתם של איבגי ועיסא, פרץ פולמוס גדול סביב איבגי המואשם בהטרדות מיניות כלפי נשים...

אין ספק שקיימת בעיה עם התנהגותו של איבגי כלפי נשים. אני מבין היטב את עמדתם של השוללים את הענקת הפרס. יחד עם זאת הפרס ניתן לשחק על משחקו המצויץ. אני מאמץ את שתי העמדות, חרף הסתירה הקיימת ביניהם.

איטי מאירסון

כדורגל, כדורגל ואין שלום

פסטיבל הסרטים בחיפה חילק בשבוע שעבר (23.10) את פרסיו כשבראשן זכייה כפולה של שתי במאיות ערביות: מהא חאג' זכתה בפרס הסרט העלילתי הטוב ביותר עבור סרטה "עניינים אישיים", ומייסלון חמוד זכתה בפרס סרט הביכורים הטוב ביותר עבור "לא פה, לא שם". עוד ברשימת הזוכים המרכזיים: משה איבגי ונורמן עיסא ("מלחמת 90 הדקות") חלקו את פרס השחקן, ונועה קולר ("לעבור את הקיר") זכתה בפרס השחקנית.

"עניינים אישיים", שזכה בפרס בסך 100 אלף שקלים, עוסק ביחסים המשפחתיים בין זוג מבוגר שחי בנצרת לבנם הרווק החי ברמאללה ובתם העומדת ללדת. "לא פה, לא שם" עוסק בשלוש פלסטיניות צעירות שחיות בתל אביב. את הסרט, שזכה בפרס בסך 50 אלף שקלים, הפיק שלומי אלקביץ. הסרט זכה גם בפרס חביב הקהל ובפרס איגוד המבקרים פדאורה, שהוענק לשחקניות מונא חוה, סאנא ג'ממאליה ושאדן קנבורה.

"זו הדרך" שוחח בסוף השבוע שעבר עם **איטי מאירסון** שכתב את הספר "מלחמת 90 הדקות" (הוצאת ידיעות ספרים, 2008). על בסיס הספר, הכתוב בהומור מושחז, נכתב התסריט לסרט באותו השם. הוא מספר על הסכם דמיוני הנחתם בקהיר לפיו מתחייבות ישראל והרשות הפלסטינית לתת למנצחת במשחק כדורגל בין הנבחרות של שתי המדינות את הריבונות המלאה על שטחי הארץ כולה. בספר גם מוצעים מקומות הגירה: לישראלים - ארה"ב, ולפלסטינים - סעודיה.

איך הסרט מנקודת מבטו של סופר?

במפגש הראשון שנערך ב-2008 עם הבמאי אייל חלפון הבהרתי שאלה שתי יצירות: הספר והסרט. ושאי, בתור כותב הספר, מתנתק מהסרט. יש בסרט, כמובן, אלמנטים רבים מהספר, אבל זו קומדיה וזו לא הנימה של ספרי.

לזכרו של המחזאי גלעד עברון

ביום שישי (28.10) הובא למנוחות המחזאי הנודע גלעד עברון (בתמונה), הנחשב אחד המחזאים הבועטים והביקורתיים לגבי המציאות החברתית והפוליטית הישראלית.

עברון נולד ב-1955 וגדל ברמת גן, למד אמנות פלסטית במחלקה לאמנות באקדמיה "בצלאל" והיה אחד ממקימי ה"סדנה לאמנות" ביבנה. כמו כן עבד כמורה והיה פעיל בהתארגנויות פוליטיות של השמאל. הוא נמנה עם ראשוני תנועת "יש גבול".

סרטו הראשון של עברון, "לחם", שאת תסריטו כתב עם מאיר דורון, בבימויו של רם לוי, ושהופק כדרמה טלוויזיונית לערוץ הראשון בשנת 1985, זכה בשבחי הביקורות ובפרסים בינלאומיים. בהמשך כתב תסריטים נוספים לטלוויזיה הישראלית, בהם דרמת הטלוויזיה "הורים ובנים" והמיני-סדרה "מר מאני" על-פי ספרו של א.ב. יהושע. ב-1988 עלה בתיאטרון הקאמרי מחזהו הראשון "גשם", אותו ביים רמי דנון, וכעבור ארבע שנים עלה מחזהו השני "יהוא", בבימויו של חנן שניר, אשר זכה בהצלחה רבה וזיכה את ההצגה בפרס אקו"ם. המחזה עלה לאחרונה בשנית בתיאטרון הבימה ומוצג בימים אלו בכיכובו של גיל פרנק.

בשנים 1996-1998 היה עברון מחזאי הבית של תיאטרון הבימה, אשר באותו זמן העלה את הצגתו "הר לא זז", הצגה שמוצגת בימים אלה בתיאטרון בית לסין, בכיכובו של יורם טולדנו. מאז 1997, מחזותיו של עברון הופקו בתיאטראות ובפסטיבלים שונים ברחבי הארץ, בצרפת ובגרמניה.

ב-2012 זכה בפרס המחזאי בטקס פרס התיאטרון הישראלי על מחזהו "יוליסס על בקבוקים". ההצגה בהפקת תיאטרון חיפה ובבימוי אופירה הניג, זכתה גם בפרס התיאטרון הישראלי כהצגה המקורית של השנה, ובפרס המחזאות ע"ש ניסים אלוני.

כנס מרקס העשירי

וכובש שטחים, אך הכיבושים הנעשים באמצעות ההון הפיננסי ושותפיו בארצות הקולוניאליות והקולוניאליות למחצה שונים באופיים. אמנם לנין התייחס לשינויים שחלו בקפיטליזם בתחילת המאה ה-20, אבל המגמות שהוא תיאר מלוות אותנו עד ימינו".

בין משתתפי הכנס: יהושע סימון, עמיר לקח אביבי, דבורה עדן, רחל הרץ-לזרוביץ, נתי רותם, אורנת טורין, נסים ברכה, אפרים דוידי, ראובן קמינר, בנצי לאור, אבישי ארליך, אורי וולטמן, נועה לוי, עיסאם מח'ול, נמרוד פלשנברג, דב חנין ועילי אברמוביץ'. תכניית הכנס המלאה - בלוח האירועים של האתר "הגדה השמאלית".

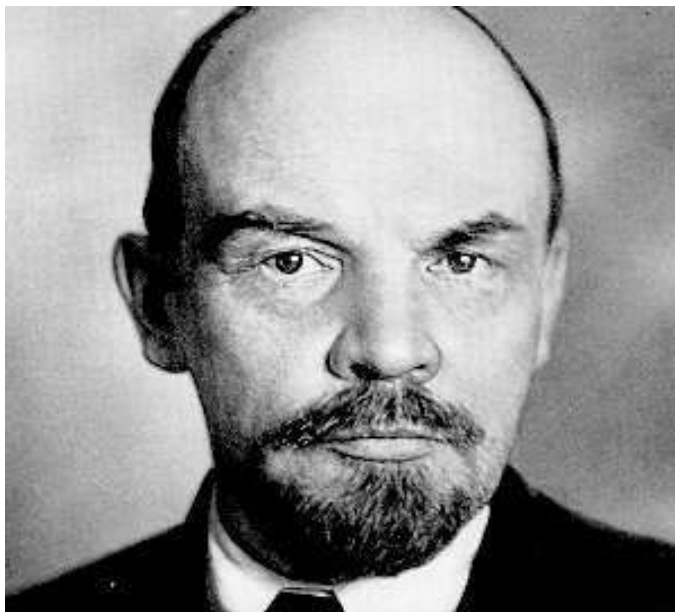
הגדה השמאלית: www.hagada.org.il

כנס תעסוקת אנשים עם מוגבלויות

נערך ביוזמת האגף לקידום שוויון

האגף לקידום שוויון בהסתדרות ערך בסוף השבוע האחרון, זו השנה השנייה, כנס לקידום תעסוקת אנשים עם מוגבלויות בחברה הערבית. בכנס, שנערך במלון בים המלח, השתתפו גופים העוסקים בנושא.

לפי דו"ח נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, בשנת 2013 היו אנשים עם מוגבלויות 32% מקרב הציבור הערבי, לעומת 24% בלבד בציבור היהודי. פער זה מתחדד כשבוחנים מוגבלויות חמורה: 15% במגזר הערבי לעומת 9% במגזר היהודי. מאפיין נוסף של החברה הערבית הוא אחוז גבוה יותר של אנשים עם מוגבלויות בגיל העבודה, ולא רק בגיל זקנה. יו"ר האגף לקידום שוויון בהסתדרות, סוהיל דיאב (יו"ר סיעת חד"ש בהסתדרות) הסביר שהפער בשיעור בעלי המוגבלויות נעוץ בריבוי קורבנות תאונות עבודה. "יש 56 אלף תאונות עבודה בשנה, וחלק לא מבוטל מהן בחברה הערבית" אמר.

ו.א. לנין

כנס מרקס העשירי יתקיים בסוף השבוע הקרוב: ביום שישי (4.11) במובי, המוזיאון העירוני של בת ים (סטרומה 6); ובשבת (5.11) בגדה השמאלית בתל-אביב (אחד העם 70). הכנס, הנערך מדי שנה מזה עשור, יוקדש השנה לציון מאה שנה להופעת ספרו של מנהיג מהפכת אוקטובר, ו. א. לנין "הקפיטליזם, שלב עליון של האימפריאליזם".

ממכללת הגדה השמאלית, העומדת מאחורי כנס מרקס השנתי, נמסר כי "מטרת הכנס היא ללבן שאלות הקשורות בהתפתחות האימפריאליזם מאז פרסום הספר, קווי פעולה קבועים ושינויים. במסגרת כנס מרקס יתקיימו מספר דיונים והרצאות.

בהמשך נאמר, כי "האימפריאליזם, לפי לנין, הוא השלב העליון של השיטה הקפיטליסטית, שעל מנת לכבוש שווקים חדשים ולהגדיל את שיעורי הרווח, מתפשטת לכל העולם. בדרכו האימפריאליסטית, הקפיטליזם מחרחר מלחמות

מק"י - מחוז ת"א-יפו

אבלה על מותו בטרם עת של המחזאי והפעיל

גלעד עברון

ומשתתפת בצערם של עמרי וכל בני המשפחה

הוועד המרכזי של בנק"י

שולח ניחומים לעמרי עברון על מות אביו

גלעד עברון

ומשתתף באבלה של המשפחה

מובי - מוזיאוני בת ים

העתיד שלנו

אירוע חברתי-תרבותי עשיר של ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי לדורותיה

יום ב', 7 בנובמבר, 18:30,

רח' סטרומה 6, בת-ים